

***Gyakorlati képzési útmutató
óvodapedagógus szakos, nappali tagozatos hallgatók
részére
2010/2011. tanév***

TARTALOM

Gyakorlati képzési modul óra-és vizsgaterve (2007. november 27-i szenátus módosításaival)	ÉRVÉNYES 2006. IX. 1-TŐL (2007. november 5)
A gyakorló óvodák elérhetőségei.....	6
A gyakorlati képzés felépítése (rövidítve):	7
A gyakorlati képzés feladatai	8
A gyakorlati képzés formái	9
Az összefüggő külső szakmai gyakorlat tudnivalói.....	9
A zárófoglalkozások rendje	10
Az óvodalátogatás általános szempontjai	11
A szakvezető óvodapedagógus munkaköri leírása.....	12
Az óvodai gyakorlat feladatai	13
A hospitálási napló vezetésének szempontjai	16
A hallgató hospitálási hetére vonatkozó tervező munkájának szempontjai.....	18
A játékszituáció-elemzés szempontjai	20
A családlátogatás megfigyelési szempontjai.....	22
A szülői értekezlet/szülők csoportos megbeszélésének megfigyelési szempontjai.....	23
A gyakorlatvezető tanár feladatai	24
Általános szempontok a szakvezető óvodapedagógusok és a hallgatók óvodai gyakorlati munkájának elemzéséhez és értékeléséhez	25
A tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamat szervezésének, irányításának általános szempontjai	27
Az óvodapedagógus tevékenységeinek elemzési szempontjai a tanítási és tanulási folyamatban	28
A hallgatói önértékelés szempontjai	31
A képességfejlesztés és ismeretátadás tervezési szempontjai.....	32
A zárófoglalkozás jegyzőkönyve	33
Az összefüggő külső szakmai gyakorlat	35
Az összefüggő külső szakmai gyakorlat hallgatói feladatai	36
Az összefüggő külső szakmai gyakorlatot vezető óvodapedagógus feladatai.....	39
A hallgató jellemzésének szempontjai.....	39
Összefüggő külső szakmai gyakorlat látogatási jegyzőkönyve	40

Kedves Hallgató!

Ön az óvodapedagógusi hivatást választotta.

A pályához szükséges ismeretek és képességek kialakításában az óvodai gyakorlat szerepe legalább olyan jelentős, mint az elméleti tárgyak tartalmának elsajátítása. A gyakorló óvoda tisztelettel és szeretettel várja Önt. Az óvodai gyakorlati munkáját a szakvezető óvodapedagógusok fogják három éven keresztül irányítani és segíteni.

Ez az útmutató az Ön gyakorlati képzésének feladatairól ad tájékoztatást. Kérjük, hogy a képzés teljes ideig őrizze meg, mert tartalmazza azt a tematikát és szempontrendszert, amely szerint végezni fogja gyakorlati munkáját.

Örömteli és sikeres munkát kívánunk:

Vác, 2010. szeptember 1.

Bartha Enikő
főiskolai adjunktus
gyakorlati képzési koordinátor
enikobartha@vnet.hu

dr. Zóka Katalin
főiskolai tanár
óvodapedagógus szak szakfelelőse
zoka@avkf.hu

Gyakorlati képzési modul óra-és vizsgaterve ÉRVÉNYES 2006. IX. 1-TŐL (2007. november 27-i szenátus módosításaival)

Tantárgycsoport/tantárgy	Félév						Órasz.	Kr	Előfeltételek	Párhuzamos felvétel
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.				
	Tevékenység időtartama, félévzárás									
Óvodai gyakorlat 1. (5nap) Megfigyelés, hospitálás	25 gyj						25	2		
Egyéb gyakorlat 1. (2nap) 1. nap: Játék, mese-vers, rajzolás-mintázás- kézimunka 2.nap: Játék, mese-vers, ének-zene	10 aí						10	0		Gyermeki m 1 Vizuális n 1
Óvodai gyakorlat 2. (5nap) Játék		25 gyj					25	2	Óvodai gyak 1	Játékelm1
Egyéb gyakorlat 2. (2nap) 1. nap: Játék, mese-vers, rajzolás-mintázás-kézimunka 2. nap: Játék, ének-zene, külső világ tev. megismerése (környezet)		10 aí					10	0		Ének-zene 2 Környezeti nev 2
Óvodai gyakorlat 3. (5nap) Játék, rajzolás-mintázás-kézimunka, mese-vers			25 gyj				25	2	Óvodai gy 2 Gyermek i 2 Vizuális n2	
Egyéb gyakorlat 3. (2nap) 1. nap: Játék, külső világ tev. megismerése (környezet, matematika) 2. nap: Játék, mozgás			10 aí				10	0		Matematika m 1 Testnev m 3
Óvodai gyakorlat 4. (5nap) Játék, ének-zene, külső világ tev. megismerése (környezet)				25 gyj			25	2	Óvodai gy 3 Környezet 3 Ének-zene 3	
Egyéb gyakorlat 4. (2nap) 1. nap: Játék, mozgás 2. nap: Játék, külső világ tev. megismerése (matematika)				10 aí			10	0		Matematika m 2 Testnev m 4
Óvodai gyakorlat 5. (5nap) Játék, mozgás, külső világ tev. Megsimerése (matematika)					25 gyj		25	2	Óvodai gy 4 Testnev 4 Matematika2	
Óvodai gyakorlat 6. /zárófoglalkozás/ (5nap)						25 szig.	25	3	Óvodai gy 5	
Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1 (2hét)		50 gyj					50	4		
Összefüggő külső szakmai gyakorlat 2. (2hét)			50 gyj				50	4	Összefüggő ksz gyak 1	
Összefüggő külső szakmai gyakorlat 3. (4hét)						100 g	100	5	Összefüggő ksz gyak 2	
Összes kötelező elméleti óraszám	35	85	35	85	25	175	390			
Összes kredit	2	6	3	6	2	7		26		

A gyakorló óvodák elérhetőségei

AVKF Terézvárosi Gyakorló Óvodája

1064 Budapest, Szondi u. 65.

Tel.: 312-3513

Fax.: 331-1718

Óvodavezető: Farkasné Egyed Zsuzsanna

e-mail: aporovi@enternet.hu

gyakorlatvezető tanár: Vargáné dr. Balogh Orsolya

AVKF Terézvárosi Gyakorló Óvodája

1063 Budapest Munkácsy Mihály u. 25.

Tel.: 311-7282

Óvodavezető: Farkasné Egyed Zsuzsanna

e-mail: aporovi@enternet.hu

gyakorlatvezető tanár: Vargáné dr. Balogh Orsolya

Bp. Főv. XIII. kerület Önk. MESEOVI Napköziotthonos Óvoda

1139 Budapest, Esküvő köz 4.

Tel: 320-6089

Fax.: 320-7436

Óvodavezető: Kovács BÉláné

e-mail: meseovi@chello.hu

gyakorlatvezető tanár: Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes

Játékvár Óvoda

1065 Budapest, Lendvay u. 24.

Tel: 353-1605

Óvodavezető: Balogh Bálintné

e-mail: jatekvarovoda@jatekvarovoda.hu

gyakorlatvezető tanár: Villányi Györgyné

Vác Alsóvárosi Óvoda

2600 Vác, Vám u. 3.

óvodavezető: Lambekné Gál Gabriella

tel..27/317-092

e-mail: forteovi@vipmail.hu

gyakorlatvezető tanár: **Bartha Enikő**

Klapka György utcai Óvoda

1154 Budapest, XV. Klapka György u. 27.

Óvodavezető: Végvári Erika

tel.: 307-6374

e-mail: klapkaovi@freemail.hu

gyakorlatvezető tanár: Lőrinczné dr. Szabó Margit

A gyakorlati képzés felépítése (rövidítve):

- I. félév:* óvodai **hospitálás**, ismerkedés az óvodai csoport életével;
- II. félév:* **nevelői feladatok ellátása, gondozási~ és játéktevékenységek biztosítása, fejlesztése;**
- III. félév:* **gondozási~, munkajellegű~ és játéktevékenységek biztosítása, fejlesztése;**
vers-mese; rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenységek keretén belüli komplex képességfejlesztés és ismeretszerzés tervezése, szervezése, irányítása;
- IV. félév:* **gondozási~, munkajellegű~ és játéktevékenységek biztosítása, fejlesztése;**
ének, zene, énekes játék; külső világ tevékeny megismerése kiemelten a **környezeti nevelés** keretén belüli komplex képességfejlesztés és ismeretszerzés tervezése, szervezése, irányítása;
- V. félév* **gondozási~, munkajellegű~ és játéktevékenységek biztosítása, fejlesztése;**
a **mozgás** keretén belül komplex képességfejlesztés és ismeretszerzés tervezése, szervezése, irányítása,
külső világ tevékeny megismerése, a matematikai jellegű tapasztalatszerzés terén komplex képességfejlesztési és ismeretszerzési tevékenységek tervezése, szervezése, irányítása;
- VI. félév:* a gondozási feladatok, munkajellegű tevékenységek és játéktevékenységek mellett a kihúzott tevékenységek előre megadott témaköréből **zárófoglalkozás** megtartása;

A gyakorlati képzés feladatai

- a hivatástudat megalapozása és kialakítása
- pedagógiai képességek és készségek fejlesztése
- a szakmai műveltség és a gyakorlat ismeretek szintézise
- gyermekcentrikus szemléletmód formálása
- az óvoda életének megismerése, nevelői feladatok gyakorlása:
- az óvodai élet szokásai
- az óvodai szokások, napirend, hetirend, felépítésük módjainak megismerése
- a gyermeki tevékenységek tervezése szervezése, ellenőrzése, értékelése
- a tanítási-tanulási folyamat tevékenységének irányítása
- kapcsolat kialakítása az óvodapedagógusokkal, a dajkákkal
- kapcsolat kialakítása a szülőkkel
- kapcsolat kialakítása egyéb társintézményekkel

A gyakorlati képzés formái

Az Egyéb gyakorlatok (csoportos bemutatók) rendjét, időbeosztását minden hallgató félévenként megkapja.

Az **Óvodai gyakorlatok** (egyéni gyakorlat+csoportelőtti hallgatói tevékenység) célja, hogy az elméletben tanult módszertani stúdiumokhoz kapcsolódva lássák a hallgatók a gyakorlatban történő megvalósítás lehetőségeit.

A gyakorlatokhoz (bemutatókhoz) kapcsolódó szempontokat az óvodapedagógusok adják meg, ha szükséges, egyeztetve a módszertant oktató tanárral. A gyakorlatokat a szakvezető óvodapedagógus és a gyakorlatvezető tanár irányításával megbeszélések követik.

Az óvodai gyakorlat (egyéni hospitálás) rendjét, időbeosztását minden hallgató félévenként megkapja.

A hospitálás ideje 5 nap.

1 nap = 5óra

A II., III., IV., V. félévben az óvodai gyakorlatok ötödik napján a hallgató csoport előtti tevékenységet vezet, melyet megbeszélés követ. A csoport hallgatói tevékenységet követő megbeszélés résztvevői: a gyakorlatukat abban a csoportban végző hallgatók, a szakvezető óvodapedagógus(ok), esetenként az óvoda vezetője és a gyakorlatvezető tanár, esetleg a csoport által meghívott oktató vagy óvodai szakember.

A csoport tematikus beszélgetőcsoport, a csoport a pszichológiában megfogalmazott szabályok szerint működik (titoktartási kötelezettség, a megszólalás és a hallgatás joga, őszinteség és tapintat kérdése, stb.).

A csoport feladata: a közösen látottak elemzésével segítse elő

- az elméletben tanultak gyakorlati alkalmazását,
- az árnyalt szakmai szemléletmód fejlődését,
- a reális, de tapintatos véleménynyilvánítás formáinak elsajátítását,
- a helyes önértékelésre való képesség alakítását,
- a csoporttársak egymással és a szakvezető óvodapedagógussal, gyakorlatvezető tanárral való kapcsolatának mélyülését.

Fokozatosan alakuljon ki olyan szakmai műhely, amelyet a csoport minden egyes tagja biztos szakmai háttérnek érezhet, és amely minden tag szakmai kompetenciájának erősödéséhez hozzájárul.

Az összefüggő külső szakmai gyakorlat tudnivalói

II. és IV. félévben a gyakorlat ideje két hét (50 óra)

VI. félévben a gyakorlat ideje 4 hét (100 óra)

1 nap = 5 óra.

A hallgató a gyakorlati időszak **legalább egy munkanapján egy teljes óvodapedagógusi műszakot** teljesítsen (a többen a megfelelő összóraszám teljesítéséhez szükséges óraszámot). A 10 naptól legalább 5 délelőtti műszak legyen, a 20 naptól legalább 10-15. Az óvodában az óvoda szokásainak megfelelő ruházatban jelenjék meg. Egészségügyi könyvét mutassa be az óvodavezetőnek. **Az óvoda szokásrendjéhez, nyitva tartásához, munkaidő-beosztásához, stb. alkalmazkodják.**

A gyakorlatot lehetőleg ugyanazon óvodapedagógus szakvezetésével töltsé le.

A zárófoglalkozások rendje

A hallgatók a hatodik félévében a képzési tervben előírt zárófoglalkozást teljesítik, amelynek érdemjegye a záróvizsga eredményébe beleszámít. A **tevékenységi területet** a zárófoglalkozást megelőző félévben (őszi félév) a **gyakorló óvodában** húzza ki a hallgató. A kihúzás feltétele, hogy a hallgató a hivatalos tantárgyfelvételi időszakban a NEPTUN-ban megadott kurzust felvegye:

OVO III. 5 B N | NMOVOALB099 Zárófoglalkozás előkészítése

A húzás lebonyolítását a gyakorlatvezető oktatók, a szakvezető óvodapedagógusokkal felügyelik. A gyakorlatvezető oktató, a szakvezető óvodapedagógusok és a hallgatók aláírásával hitelesített húzási táblázat eredeti példányát a gyakorlatvezető oktató eljuttatja a Gyakorlati Képzések Központjába. Az összes érintett gyakorló óvoda teljes hiteles zárófoglalkozási dokumentációját (kinyomtatott és elektronikusan rögzített) Bartha Enikő, gyakorlati képzési koordinátor és a Gyakorlati Képzések Központjának munkatársa továbbítja a szakfelelősnek.

Az **óvoda helyi nevelési programjához igazodóan a pontos témát az óvodában** kapja meg a hallgató a zárófoglalkozás hete előtt legkésőbb három héttel, hogy legyen ideje a felkészülésre.

A zárófoglalkozást megelőző négy napos hospitálás a főiskola gyakorlóóvodájában történik. A hallgató a zárófoglalkozás tervéről vázlatot készít. A zárófoglalkozás bizottság előtt zajlik, jegyzőkönyv készül róla. A bizottság tagjai a főiskola oktatói vagy az óvodavezető és a szakfelelős által megbízott személyek lehetnek.

1 nap = 5 óra.

Az óvodalátogatás általános szempontjai

A hallgató az óvodai tevékenységek ellátásában vesz részt az előzőekben megadott alkalmazkodva az óvoda helyi nevelési programjához a csoportnapló tartalmi előírásainak figyelembevételével:

A hallgató mind az egyéni, mind a csoportos, mind pedig a külső óvodai gyakorlaton köteles pontosan megjelenni, az óvoda szokásainak megfelelő, kényelmes és esztétikus öltözetben.

A hallgató csak orvosi igazolással hiányozhat a gyakorlatról. Betegség esetén távolmaradását köteles az óvodapedagógusnak telefonon (vagy hallgatótársát megbízva) bejelenteni. Hiányzását – mind a belső, mind a külső óvodai gyakorlatról – a gyakorlati képzési irodában is be kell jelenteni, reggel 8 óráig. A hiányzás mértékét a KTVSZ szabályozza. A gyakorlatra is – mint minden stúdiumra – a hallgató aláírást kap. Az aláírás akkor adható meg, ha a hiányzás nem lépi túl a KTVSZ által megszabott mértéket. A félév lezárásának feltétele a gyakorlat teljesítése, tehát a megszabott időkereten túllépő **hiányzást pótolni kell**, amennyiben a szorgalmi időszak, illetve az óvoda időbeosztása ezt az adott félévben lehetővé teszi. **Ha erre nincs mód, akkor a következő félév(ek)ben kell teljesíteni, de így a gyakorlati képzés mintatanterv szerinti, a félévhez tartozó tanegységeinek teljesítése csúszik, mivel a gyakorlati képzés elemei hierarchikusan épülnek egymásra, vagyis az előfeltétel(ek) hiányában nem vehető fel az adott félévhez tartozó tanegység. (!)**

Az óvodában naponta eltöltendő időt a táblázat tartalmazza, ezt az időtartamot is be kell tartani. Indokolt esetben (családi okok: pl. betegség, haláleset, esküvő, keresztelő, ballagás stb.) az óvodapedagógussal előre megbeszélve a hallgató kérheti a gyakorlat idejének módosítását, illetve a cserét egy másik hallgatóval.

Az egyes félévekre vonatkozó gyakorlati, elemző, önelemző és írásos feladatokat egyaránt kötelező teljesíteni. Az értékelésnél a szakvezető óvodapedagógus mindezeket együttesen veszi figyelembe.

Bármilyen szakmai probléma felmerülése esetén a hallgató kérheti az óvodapedagógus, a gyakorlatvezető oktató, a szakmódszertanokat oktató tanárok és a szakfelelős segítségét.

A szakvezető óvodapedagógus munkaköri leírása

- Ismerje és tartsa tiszteletben az AVKF küldetésnyilatkozatának üzenetét és szellemiségét.
- Kövesse az óvodapedagógia szakmai változásait, olvassa a szaklapokat, legyen tájékozott az aktuális szakmai kérdésekben.
- Kapcsolattartás a főiskolát és a szakot képviselő gyakorlatvezető oktatóval, szakfelelőssel és a szakon tanító oktatókkal. A kapcsolat kiépítésében, fenntartásában segítenek a gyakorlatvezető oktatók, a szakfelelős.

- Félévenként megtart egy-egy bemutatót, amelynek módszertani vonatkozásait, ha szükséges, egyeztetni a főiskola módszertan oktató tanáraival. A bemutatókhoz megfigyelési szempontsort állít össze a hallgatók számára.

- Irányítja és segíti hallgatói csoportja minden tagját a hospitálási feladatok megvalósítása érdekében. E szerint:
 - ellenőrzi és értékeli a hospitálási füzetek tartalmát (megfigyelések, vázlatok),
 - értékeli a játékszituáció-elemzést,
 - segíti a hospitálási időszakra vonatkozó hallgatói feladatok tervezését,
 - irányítja és értékeli a hallgatók ötnapos hospitálását, a végzett nevelési feladatok ellátásának színvonalát,
 - vezeti a csoport előtti tevékenység követő megbeszéléseket,
 - előkészíti a soron következő hallgató hospitálási feladatait,
 - osztályozza a hallgatók féléves munkáját,
 - az aláírást, gyakorlati jegyet - félévenként - beírja a leckekönyvbe, és vezeti a vizsgalapot, az összesített vizsgalapot átadja a gyakorlatvezető oktatónak, aki beírja a NEPTUN-ba a jegyeket,
 - zárófoglalkozást végző hallgatók esetén vezeti a jegyzőkönyvet.

- Ismertesse meg a hallgatóival
 - az óvoda helyi nevelési programját,
 - az óvoda szervezeti működését és minőségbiztosítását,
 - az óvodapedagógusok írásos munkáit, az óvoda sajátos tervezésének módszereit.Kérdéseivel, meglátásaival, javaslataival segíti és fejleszti a gyakorlati képzést.

Az óvodai gyakorlat feladatai

I. évfolyam

1. félév

- a hallgató öt napot tölt az óvodában;
- az öt nap alatt ismerkedjék a csoport életével, napirendjével, szokásaival;
- kapcsolódják be a gondozási tevékenységbe;
- ismerkedjék meg az óvodapedagógus írásos feladataival, a tervezés módjával;
- az öt nap tapasztalatairól vezessen hospitálási naplót;
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul, melyek megszerzésének feltételei:
 - jelenlét a bemutató foglalkozásokon;
 - egyéni komplex gyakorlat teljesítése;
 - hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés →hospitálási napló vezetésének szempontjai (16.o.)

2. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket lát el és a játéktevékenységekben aktívan vesz részt,
- hospitálási naplót vezet, melyet folyamatosan megbeszél az óvodapedagógussal;
- játékszituáció-elemzést készít→A játékszituáció-elemzés szempontjait (18.o.)
- együttműködik a dajkával
- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon/
- vezeti a mindennapos testnevelést, ha szükséges, a szakvezető óvodapedagógus segítségével
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul., melyek megszerzésének feltételei:
 - jelenlét a bemutatón
 - egyéni komplex gyakorlat és a csoport előtti tevékenység teljesítése,
 - aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,
 - hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai (16.o.)

II. évfolyam

3. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket lát el, játéktevékenységekben aktívan vesz részt, irányítja a gyermekek munkáját;
- Rajz, mintázás, kézimunka, valamint a vers-mese tevékenységek keretében komplex képességfejlesztést, ismeretszerzést tervez, szervez és irányít; ellenőriz, értékeli;
- hospitálási naplót vezet, melyet folyamatosan megbeszél az óvodapedagógussal;
- játékszituáció-elemzést készít;
- együttműködik a dajkával is
- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon
- vezeti a mindennapos testnevelést
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul, melyek megszerzésének feltételei:

- jelenlét a bemutatón
- egyéni komplex gyakorlat és a csoport előtti tevékenység teljesítése,
- aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,
- hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai (16.o.)

4. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket lát el, részt vesz a gyermekek játéktevékenységében,
- az ének-zene, énekes játék, valamint a külső világ tevékeny megismerése tevékenységek keretében, szervezett, komplex képességfejlesztést és ismeretszerzést tervez, szervez és irányít; ellenőriz, értékkel,
- hospitálási naplót vezet, melyet folyamatosan megbeszél az óvodapedagógussal;
- játéksituáció-elemzést készít;
- együttműködik a dajkával
- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon
- vezeti a mindennapos testnevelést
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul., melyek megszerzésének feltételei:
 - jelenlét a bemutatón
 - egyéni komplex gyakorlat és a csoportelőtti tevékenység teljesítése,
 - aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,
 - hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai (16.o.)

III. évfolyam

5. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket lát el, a játéktevékenységben aktívan vesz részt,
- a mozgásos, valamint a külső világ tevékeny megismerését (matematikai jellegű tapasztalatszerzés)) biztosító tevékenységekben komplex képességfejlesztést és ismeretszerzést tervez, szervez és irányít, ellenőriz, értékkel,
- hospitálási naplót vezet, melyet folyamatosan megbeszél az óvodapedagógussal;
- játéksituáció-elemzést készít;
- együttműködik a dajkával,
- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon
- vezeti a mindennapos testnevelést
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul, melyek megszerzésének feltételei:
 - jelenlét a bemutatón
 - egyéni komplex gyakorlat és a csoport előtti tevékenység teljesítése,
 - aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,

- hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai (16.o.)

6. félév

- a hallgató a húzott tevékenységi körből a megadott tematika alapján vázlatot készít;
- bizottság előtt **zárófoglalkozást** tart, a bizottság egyik tagjai: a szakvezető óvodapedagógus, a főiskola által delegált oktató, pedagógiai
- a zárófoglalkozást 4 napos hospitálás előzi meg. A zárófoglalkozás az 5. napon történik.
- a zárófoglalkozásról jegyzőkönyv készül, melyben szövegesen értékelendő a hallgató gondozási tevékenysége, a játéktevékenység biztosítása, bekapcsolódás a játékba, óvodapedagógusi attitűdje, gyerekekhez való viszonya és a képességfejlesztés és ismeretszerzési tevékenység szervezése, vezetése;
- a zárófoglalkozást **szigorlat értékű jeggyel** is értékeli a bizottság.

A hospitálási napló vezetésének szempontjai

Információk az óvodáról:

- az óvoda neve, címe
- a csoportvezető óvodapedagógusok, dajkák neve
- az óvoda programjának rövid (pár soros) bemutatása
- a gyerekcsoport névsora (és az óvodai jelek), életkoruk

A csoport napirendje:

- a szabad játéktevékenységre biztosított idő a napirendben;
- az étkezés, öltözködés, pihenésre fordított idő;
- egyéb állandó tevékenységek (pl: úszás, stb.)

Tárgyi feltételek:

- csoportszoba leírása, felülnézeti lerajzolása, bútorzat, játékterek bejelölése→röviden leírni, mit játszanak a gyerekek a jelölt területeken, kedvelt játékterek, hozzájuk kapcsolódó játékfajták
- az óvodai udvar, játéktér fentiek szerinti bemutatása
- játékeszközök leírása, csoportosítása; melyek a kedvelt játéktevékenységek;
- mese- és verses könyvek leltározása; gyakran forgatott könyvek, az óvodapedagógus által fejből előadott mesék, versek rögzítése

A tervezés módja és főbb témái

Észrevételek a gyerekcsoportról

- a gyerekek játéka, önállósági szintjük, beszédképességük, mozgáskoordinációjuk, kommunikációs kapcsolataik szintje és formája,→játékszituáció-elemzés
- egy irányított tevékenység részletes leírása: ezzel kapcsolatban az óvodapedagógus felkészülése, tartalmi, módszertani vonatkozások, gyerekek részvétele, a tevékenység hangulata, eredményessége;
- gyerekek kapcsolatai, kooperációjuk, együttműködésük az óvodapedagógussal, kapcsolatteremtés egymással, az óvodapedagógussal, a gyakorló hallgatóval, vannak-e nehezebben megközelíthető gyermekek, milyen okai lehetnek ennek.

Feljegyzések készítése az egyes gyermekekről a fenti szempontok alapján: az egy hetes hospitálás ideje alatt legalább három gyermek megfigyelése, és a tapasztalatok rögzítése szükséges a hospitálási naplóba.

Észrevételek az óvodapedagógusok munkájáról

- pl. gondozási teendői /mosdóban, csoportszobában, altatás, öltöztetés stb./,
- játéktevékenységekben való feladatok megfigyelése, fejlesztési technikák,
- kapcsolata a csoporttal, kapcsolata az egyes gyerekekkel,
- szervezési tevékenységei és módszerei,
- nevelési módszerei, eszközei,
- a képességfejlesztési módszerei, technikái,
- az ismeretszerzési tevékenységek irányítása,
- kommunikációs készsége,
- kapcsolata a szülőkkel,

- tervezőmunkája.

Észrevételek a saját nevelői tevékenységéről, önértékelés:

- kapcsolat a gyerekekkel /sikerek és kudarok/,
- próbálkozások a játéktevékenységben,, gondozásban és a képességfejlesztési, valamint az ismeretszerzési tevékenységek irányításában,
- kapcsolat a szülőkkel,
- tervezőmunka,
- kitűzött céljai megvalósultak-e, személyes elvárásainak sikerült-e megfelelni;
- az óvodai munka örömei, nehézségei.

Az óvodai hospitálási napló külső és belső formai követelményei:

- rendezettség, a folyamatosan, naponta rögzített feljegyzések (egységes szempontok szerint kell rögzíteni az adott nap feljegyzéseit), az elmélyült, széles körű figyelmet tanúsító terjedelem: az események leírását mindig kövesse elemzés, melyekben figyelembe kell venni – a szakszerűség érdekében – a gyakorlati képzési útmutatóban és az elméleti tárgyak hallgatása során megismert szempontokat;
- minden napról készüljön feljegyzés (gondozás, munkajellegű tevékenységek, játékszituációk, képességfejlesztési és ismeretátadási tevékenységek tartalma), tényszerűség,
- szaknyelv használata, műfajnak megfelelő stílus, nyelvi igényesség,
- személyes vélemény, saját tapasztalatok leírása (ez legyen jól megkülönböztethető az események rögzítésétől),
- a gyakorlati és elméleti ismeretek következetes összehangolása,
- etikai szempontok betartása (személyiségi jogok figyelembe vétele, kategorikus megállapítások kerülése, őszinteség-tapintat kérdései).

A hospitálási napló színvonala beleszámít a félévi gyakorlati jegybe!

A hallgató hospitálási hetére vonatkozó tervező munkájának szempontjai

A hospitálási terv az óvoda saját dokumentációjához igazodó, folyamatosan vezetett írásos anyag legyen. Egyrészt tartalmazza a hallgató feladatmegvalósításához szükséges tervező, szervező, ellenőrző, értékelő munkáját, másrészt a gyermekek megfigyeléséről készült feljegyzéseket.

1. A hallgató törekedjék a feladata megvalósítása érdekében megtervezni tevékenységeit, amelyek elkészítéséhez vegye figyelembe:
 - A helyi nevelési program tartalmi elvárásait,
 - A csoportban kialakult szokás- és szabályrendszert,
 - A saját hospitálási idejében folyó képességfejlesztési és ismeretátadási óvodapedagógusi terveket,
 - Saját játékfejlesztési- és tanítási-tanulási folyamatot megvalósító tevékenységeinek specifikumait.

Mindezen szempontok figyelembevételével és összehangolásával valósítsa meg a hallgatótársai előtti bemutatóját, és készüljön fel az önértékelésére.

2. A hallgató törekedjék minél több gyerekről **megfigyeléseket** készíteni (minimum 3 gyerek), a következő **szempontok** alapján:

MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK

Étkezés, tisztálkodás, öltözködés

- milyen az önállósági szintjük (kinél kell segíteni és miben)
- a napirend hogyan segíti a gyerekekre szabott gondozási feladatok ellátását
- együttműködés módja a dajkával, pedagógiai asszisztenssel

Alvás

- mely gyereket kell külön altatni és ki az, aki egyáltalán nem alszik....
- az alváshoz kapcsolódó szertartások
- milyen alternatívákat biztosít az óvoda a „nem-alvóknak”
- hogyan felügyelik az alvó gyerekeket

Játékok

- egyedül játszik, kikkel játszik, kell-e óvónői bekapcsolódás, és mivel szeret játszani, mennyi ideig, milyen játékfajta figyelhető meg, a játékfajta megfelel a gyermek fejlettségi szintjének.....

A gyerekek munkajellegű tevékenysége

- mit végeznek, milyen szinten és milyen kedvvel, van-e feladattudatuk, milyen a feladattudatuk, kitartásuk, önállóságuk, felelősségtudatuk, céltudatosságuk
- hogyan képesek együttműködni
- hogyan befolyásolja a a gyereke önismeretét a munkajellegű tevékenység

A gyerekek képességeinek fejlődése

- ki, miben, hogyan tevékenykedik, mennyire ügyes, gyors, alapos, kitartó, kreatív, együttműködő, szeles, meggondolatlan, gyámoltalan, állandó unszólásra szoruló, vagy bizonytalan....

- milyen módszereket használ az óvoda az egyéni fejlődés dokumentálására
- hogyan tudja használni az ezekben talált szempontokat

A gyerekek ismeretszerzési tevékenysége

- ki vesz részt, ki nem, kit hogy lehetne még motiválni, ki miben fejlődött, mi az, amiben többet tud társainál, mi az, amit nem ismer, melyik az a tevékenység az, amiben nem vesz részt szívesen, ...
- milyen módszereket használ az óvoda az egyéni fejlődés dokumentálására
- hogyan tudja használni az ezekben talált szempontokat

Közösségi kapcsolatok

- egyedül érzi jól magát, vagy társai között, kivel köt barátságot és az meddig tart, szívesen vállal közösségi munkát: játékkészítést, ajándékkészítést, kicsik segítségét, megosztja a munkát, az alá- ,főlérendeltségi viszonyokat értelmezi és alkalmazza is tevékenységeiben, a többi gyermekhez való viszonyának értékelése, felnőttekhez való viszonyának értékelése.

Mozgásbeli tevékenységük

- mozgáskoordinációjuk, fegyelmezettségük, szabálytudatuk, szabályok betartása, ügyességük, ellenálló és teherbíró képességük, aktivitásuk a szabadban.

Anyanyelvi fejlettségük

- kiejtésük, szókincsük, mondatalkotási képességük, közlési kedvük, figyelmük a másik gyermek közlésére, szóbeli közléseket mennyire érti, és megvalósításukra hogyan törekszik, szituációs és kontextusos beszédük, nyitottság, érdeklődés kifejeződése a kommunikációban

Mіндеzek a megfigyelések segítik hospitálási munkájának és bemutatójának sikerességét, mivel a gyermekek jobb megismerését szolgálják, és a velük való együttes tevékenységek eredményességét segítik elő.

A játéksituáció-elemzés szempontjai

A játészó csoportok száma a megfigyelt időszakban
A játészó csoportok elhelyezkedése a csoportban, egymáshoz való viszonyuk értékelése
Egy-egy játészó csoportban a gyermekek létszáma
Játékfajták száma, szintje

EGY KIVÁLASZTOTT JÁTÉKHELYZETRE VONATKOZÓ SZEMPONTOK:

A játék helye:

- csoportszobai alaprajz, elegendő tér áll-e rendelkezésükre a játékhoz (! hospitálási napló szempontjai .)

A játék időtartama:

A játékfajták megnevezése:

A játék elmélyültsége

- testtartás, a figyelem jelei stb.

Az együtt játészó gyermekek kapcsolatai:

- vezetők-vezetettek viszonya, elfogadás, elutasítás, szabálytudat; a kapcsolatok szerkezete; kooperáció

A kapcsolatok formái:

- cselekvéses, verbális és metakommunikatív megnyilvánulások

Érzelmi vonatkozások:

- a gyerekek indulati szintje, örömszínezet jelei, konfliktusmegoldásuk formái

Az óvodapedagógus vagy hallgató bekapcsolódásának módja, minősége, fokozatai:

- milyen a pedagógus attitűdje a szabad játék objektív és szubjektív feltételeinek megteremtésében

- szerepet vállal-e, indokoltan, vagy sem; nem vesz részt a szituációban, indokoltan vagy sem; ad-e játékeszközt; a nem játészó gyermekeket bevonja-e a játékba vagy sem; konfliktushelyzetek megoldási módja és annak értékelése,

- széleskörű-e a metakommunikáció alkalmazása; a játéktevékenységben vállalt szerepének direkt vagy indirekt megnyilvánulásainak felsorolása, értékelése

- érvényesül-e a szabad játék túlsúlya→elegendő időt biztosít-e a napirend a szabad játékra (párhuzamos napirend lehetősége)

A szimbolizálás módja a gyerekek játékában:

- a szerep szimbolizálása metakommunikációval

/ pl. aggódás a beteg babáért /,

- az időbeliség kifejeződése sűrítéssel vagy tágítással

/ pl. a baba eszik, de előtte nem mos kezet /,

- a tér kifejeződése sűrítéssel vagy tágítással
/ pl. lakás elkerítése székekkel /,
- az eszközhasználat szimbólumai
/ pl. ceruza = lázmérő /.

A családlátogatás megfigyelési szempontjai

Anamnézis készítése, amennyiben ez szerepel az óvoda helyi nevelési programjában. Ez nem tartalmazhat olyan adatokat, amelyek sértik a személyiségi jogokat.

I. Születés

- időre született-e
- felsírt-e
- sima születés volt-e, vagy szükséges volt valamilyen beavatkozás
- gyermek súlya, hossza

II. Csecsemőkor

- szopott-e, meddig
- cumizott-e, meddig
- étkezési szokásai és kedve
- kiütések, allergiák, betegségek
- napirendje a családban

III. Kisgyermekkor

- mozgásfejlődése
- játékfejlődése, érdeklődése
- beszédfejlődése
- kapcsolatainak alakulása (szülőkkel, testvérekkel, rokonokkal, ismerősökkel, stb.)
- napirendje
- különleges szokásai
- mikor lett szobatiszta
- milyen betegségei voltak
- volt-e kórházban
- étkezési szokásai
- alvási szokásai

IV. Óvodáskor

- A gyerek napirendje, életritmusa, mindenkori szokásai
- kikkel él együtt
- van-e külön szobája / játszósarka
- milyen játékaik vannak
- étkezési szokásai
- alvási szokásai mesélnek-e a gyerekeknek alvás előtt
- önkiszolgálási szintje
- néz-e televíziót
- mivel jutalmazták, mivel büntetik
- mivel szeret játszani
- fél-e valamitől
- kapcsolata a szorosabb és tágabb családtagokkal

V. Észrevételek

- a szülőknek a gyermekhez való viszonya (hogyan beszélnek róla, egyes szokásairól, saját nevelési szokásaikról, nehézségeikről, módszereikről, céljaik, vágyaik a gyermekkel kapcsolatban, stb.)

A szülői értekezlet/szülők csoportos megbeszélésének megfigyelési szempontjai

- milyen témakörök voltak és lesznek az év során;
- gyakoriságuk;
- az óvodapedagógusok hogyan és miből készülnek az értekezletre;
- a szülők aktivitási szintje és ennek oka;
- az óvodapedagógusok és a szülők egyenrangú partnerek-e, ha nem, miért nem;
- a kapcsolattartás egyéb formái az óvodában; a változatos formák személyessége, intenzitása, az interakciók lehetősége;
- a beszélgetés során a kommunikáció jellemzői.

A gyakorlatvezető tanár feladatai

- a főiskola és a gyakorlóóvoda közötti kapcsolat alakulásának segítése (a főiskola szellemiségének képviselése, az elvárások közvetítése, a képzés bemutatása, a gyakorlóóvoda programjának és munkájának bemutatása a főiskolán, kéréseinek tolmácsolása, a teljesítés segítése stb.)
- a szakvezető óvodapedagógusok munkájának folyamatos, igény szerinti mértékben és módon való segítése,
- az óvoda és a hallgatók közötti kapcsolat segítése,
- a hallgatók pályaismeretének, hivatástudatának és szakmai kompetenciájának erősítése,
- közreműködés az elméleti, a módszertani és a gyakorlati képzés összhangjának megteremtésében (szakmai anyagok ajánlása, konzultációk, team-megbeszélések, egyeztetések, stb.),
- a gyakorlati képzés során szerzett tapasztalatok alapján a képzés színvonalának emelése érdekében javaslatok megfogalmazása,
- a hallgatók segítése a gyakorlati tapasztalatok és elméleti ismeretek összehangolásában, tudatosításában;
- a bemutatókat és a csoportelőtti foglalkozásokat követő megbeszélések előkészítése, vezetése →(szempontok az Útmutatóban),
- az írásos munkák (hospitálási naplók) elkészítésének ellenőrzése.

Általános szempontok a szakvezető óvodapedagógusok és a hallgatók óvodai gyakorlati munkájának elemzéséhez és értékeléséhez

Az alábbi elemző és értékelő szempontok a következő szituációkban használhatók fel:

- 1 a szakvezető óvodapedagógus bemutatóját a hallgatók elemzik és értékelik;
- 2 a hallgató óvodai gyakorlati munkáját a hallgatótársak elemzik és értékelik,
3. a hallgató óvodai gyakorlati munkáját önmaga elemzi és értékeli;
4. a hallgató a zárófoglalkozását önmaga elemzi és értékeli;

A játéktevékenységekben, gondozásban, és a munkajellegű tevékenységekben folyó pedagógusi munkálatok értékelési szempontjai

Hogyan teremti meg az óvodapedagógus a játék objektív és szubjektív feltételeit, hogyan fejleszti a gyermekek játéktevékenységeit, megfelel-e tevékenysége a gyerekcsoport, illetve egy-egy gyermek pillanatnyi igényeinek, a játékfejlettségi szintjének?

Hogyan biztosítja a gyermeki igényeknek megfelelő szabad játék szükséges mennyiségét a napirend.?

Hogyan alakítja az óvodapedagógus a csoport légkörét az elmélyült játék megteremtéshez?

Részletesen elemezze az óvodapedagógus hangját, hangszínét, stílusát, értékelje játékban vállalt szerepének milyenségét, ötletek adását, segítségnyújtásának milyenségét, metakommunikációjának megfelelőségét, stb.

Képes-e az óvodapedagógus áttekinteni a gyerekcsoport egészét?

A játéktevékenység teljes időtartama alatt milyen szervezési feladatokat lát el és ezek mennyiben indokoltak? Mindezt hogyan oldja meg az óvodapedagógus?

Hogyan fejezi ki az óvodapedagógus az érzelmeit?

Milyen egyszerű, a gyermeki kreativitást inspiráló anyagokat, eszközöket biztosít az óvodapedagógus a játékhoz?

Szükség esetén készítene-e játékeszközöket a csoportban (barkácsolás), az óvodapedagógus ehhez megfelelően biztosítja-e az alkotó légkört, ?

A játékhoz biztosított hely megfelel-e a gyermeki igényeknek? Vannak-e, vagy kialakíthatók-e a szerepjátékhoz szükséges helyszínek?

Észreveszi-e az óvodapedagógus a gyerekek közt kialakuló konfliktusokat, hogyan segíti azok megoldását?

A játékidő alatt felmerülő gondozási tennivalókat észreveszi-e az óvodapedagógus, hogyan valósítja meg a differenciált gondozást, milyen a gyerekekkel való kapcsolata a gondozási tevékenység közben (pl. altatásnál, étkezésnél, stb.)?

Milyen az óvodapedagógus kapcsolata a dajkával, pedagógiai asszisztenssel, más segítő szakemberrel (gyógypedagógus, logopédus, pszichológus), együttműködésük hogyan szolgálja a gyerekek érdekeit, a közös munka hatékonyságát?

Biztosít-e az óvodapedagógus a korcsoportnak megfelelő munkajellegű tevékenységet, milyen a munka irányításának módja (eszközök, önkéntes munka, kijelöléses munka stb.), milyen módon történik a munka értékelése? A visszacsatolások, a gyermek személyiségéhez igazított változatos formáit alkalmazza-e a pedagógus?

Észreveszi és kihasználja-e az óvodapedagógus a játékidő alatt kialakuló képességfejlesztési és ismeretátadási lehetőséget, hogyan segíti elő a spontán tanulás megvalósítását?

A tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamat szervezésének, irányításának általános szempontjai

Milyen az óvodapedagógus felkészültsége a tanítási-tanulási folyamat irányítására? (Vázlat, megfelelő szakmai és módszertani ismeretek, kreativitás, helyi körülmények figyelembevétele)

Milyen az óvodapedagógus szervezőmunkája, hogyan vonja be a gyerekeket a szervezőmunkába?

Milyen az óvodapedagógus stílusa, attitűdje a képességfejlesztés és az ismeretnyújtás során?

A képességfejlesztés és az ismeretnyújtás anyaga megfelel-e a gyerekcsoport életkori sajátosságainak, hogyan igazítható az egyes gyermek képességeihez, fejlettségi szintjéhez? Hogyan valósítja meg a differenciált tanítási-tanulási folyamatot az óvodapedagógus? (A felzárkóztatás, SNI gyerekekkel, illetve a tehetséges, különleges képességű gyerekekkel, valamint a különböző fejlettségi szintű gyerekekkel való bánásmód)

A képességfejlesztés és az ismeretbővítés során megfelelő módszereket alkalmazott-e az óvodapedagógus?

Az eszközök minősége és az eszközhasználatra tanítás módszere megfelelő-e?

Milyen az óvodapedagógus kapcsolata a gyerekekkel a képességfejlesztés és az ismeretnyújtás során, tud-e az óvodapedagógus a többi, játszó gyerekcsoportra is figyelni (megosztott figyelem)?

Milyen a gyerekek egymás közti kapcsolata a tanítási-tanulási folyamatban? Hogyan segíti a pedagógus a kapcsolat alakulását, alakítását, működését a tevékenységek során?

Megfelelő-e a tanítási-tanulási folyamat időtartama? (életkori sajátosságok, fejlettségi szint figyelembe vétele, a témakör feldolgozására szánt elegendő idő–projektmunka tervezése).

A korcsoporthoz és az adott tevékenységhez, atmoszférához megfelelő munkaformát választott-e az óvodapedagógus?

Hogyan valósítja meg az óvodapedagógus a cselekvő gondolkodtatás lehetőségét? Hogyan jelennek meg az Alapprogram által javasolt változatos formák?

Milyen a problémamegoldása a kialakult helyzetekben?

Milyen motivációs bázist biztosít az óvodapedagógus a képességfejlesztés és az ismeretnyújtás folyamatában?

Hogyan segítik a pedagógus visszajelzései a gyermeki személyiség kibontakozását a tanulási folyamatban? (személyre szabott, differenciált, sokszínű, adekvát értékelés, pozitív megerősítések a az esteleges hibák korrekciójának lehetőségével)

Az óvodapedagógus tevékenységeinek elemzési szempontjai a tanítási és tanulási folyamatban

Általános szempont: minden tevékenységben szerepeljen a kompetenciafejlesztés, ismeretátadás /bővítés egyensúlyának megteremtésére való törekvés/.

Mozgás

- Milyen változatos formákban jelenik meg a játékos mozgás, a torna, az egészséges életmódot erősítő tevékenységek? Hogyan kapnak szerepet a napi és hetirendben ezek a tevékenységek? (spontán és szervezett formák)
- Helyesen, a korcsoportnak megfelelően választja-e meg az óvodapedagógus a feladatokat; A kiválasztott tevékenységek komplex módon hatnak-e a gyermeki személyiség fejlődésére: a testi képességektől az érzelmi, akarati tényezőig?
- A tevékenység eszközei illenek-e az anyaghoz;
- Elegendő mennyiségű anyagot tervezett-e az óvodapedagógus;
- Biztosított-e a megfelelő terhelés;
- Alkalmaz-e az óvodapedagógus a főfeladatokon kívül rávezető és előkészítő gyakorlatokat;
- Megfelelő módszerrel történik-e a bemutatás, az irányítás és a magyarázat;
- Elegendő időt biztosít-e az óvodapedagógus a gyakorlásra;
- Milyen a tevékenység légköre;
- Elegendő idő biztosított-e a játékra, milyen a játék hangulata?
- Milyen a hibajavítás és a segítségnyújtás módszere?
- Milyen az értékelés módszere?
- Hogyan alakul a gyerekek szabálytudata, együttműködési és alkalmazkodási képessége, ?

Anyanyelvi-irodalmi nevelés (vers, mese)

- Mennyire ingergazdag, utánzásra méltó beszélő környezetet teremt az óvodapedagógus és a gyerekek nevelésében vele együttműködő szakember(ek)?
- A pedagógus attitűdje, a csoport légköre hogyan biztosítja a gyermeki kommunikációs szükségletek kielégítését?
- Hogyan történik a hibák korrekciója? (folytonos javíttatás, ismételtetés?)
- A nyelvi szocializációs hátrányok kompenzációjára milyen módszereket alkalmaz a pedagógus?
- Az irodalmi anyag (vers, mese) választásának szempontjai; a források igényessége (népköltészetttől a kortárs gyermekirodalomig; a magyar irodalom dominanciája (nemzeti identitás megalapozása) mellett más kultúrák irodalmáig→interkulturalizmus);
- A tevékenységhez kapcsolódó szertartások motivációs ereje, bensőségessége;
- Az érdeklődés felkeltésének és megtartásának módszerei;
- Az előadás-technikai eszközök alkalmazásának hitelessége;
- Ha az óvodapedagógus eszközt használ: az eszközhasználat minősége, esztétikussága;
- Milyen spontán formákat alkalmaz a pedagógus a versmondásra, mondókázásra?
- A mesehallgatás feltételeinek biztosítása;

- Az irodalmi élmény befogadásának, elmélyítésének módszerei (átélt előadásmód, élményt árnyaló, megragadást vezérlő eszközök, a gyermeki igényekhez alkalmazkodó ismétlés);
- A tevékenység lezárásának módja: hangulati lezárás, élmény-feldolgozás komplex formáinak felajánlása, biztosítása;
- Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztésének lehetőségei a tevékenységben;
- Az önkifejezés sajátos formáira hogyan ad lehetőséget a gyerekek számára a pedagógus? (gyermeki vers- és mesealkotás, mindezek más tevékenységekbe /ének-zene, mozgás, rajzolás, .../ ágyazása)

Rajzolás, mintázás, kézimunka

- Milyen lehetőségeket biztosít az óvodapedagógus a vizuális kultúra változatos formáinak megismerésére (technikáktól, anyagoktól, a népművészet és a különböző művészeti alkotásokig)?
- A tevékenységek során hogyan alakítja az óvodapedagógus a gyerekek igényét az esztétikai élmények befogadására, környezetük esztétikus alakítására?
- Tájékozott-e az óvodapedagógus gyerekek fejlettségi szintjéről;
- Az életkornak megfelelő feladatokat és technikákat választott-e az óvodapedagógus;
- Hogyan kelti fel és tartja fenn az érdeklődést az óvodapedagógus;
- Képes-e az óvodapedagógus a differenciált irányításra, az egyéni foglalkozásra;
- Milyen a speciális ábrázolási technikák megtanításának módja;
- Biztosítja-e az óvodapedagógus a változatos ábrázolási módokat;
- Biztosított-e a gyerekek egyéni elképzeléseinek, kreativitásának lehetősége és az alkotás mint önkifejezés öröme;
- Mennyire kitartóan dolgoznak a gyerekek;
- Hogyan értékel az óvodapedagógus, és hogyan értékelnek a gyerekek;
- Mi lett a kész alkotások sorsa;

Ének-zene, énekes játékok

- Milyenek az ének-zenei anyag válogatásának szempontjai? (a népzenei alkotásoktól az igényes kortárs művészeti alkotásokig)
- Melyek a zenehallgatási anyag választásának szempontjai?(a magyar nemzeti identitás megerősítése mellett a gyerekek hovatartozása alapján más kultúrák zenéjének megjelenítése)
- Összhangban van-e a dalanyag a kitűzött zenei feladattal;
- A feladat megfelel-e a gyerekek életkori sajátosságainak, képességeinek?
- Hogyan kelti fel és tartja fenn az óvodapedagógus az érdeklődést;
- Van-e a gyerekeknek lehetősége az improvizálásra - ha igen - milyen az improvizációs képességük,
- Milyen az óvodapedagógus éneklési stílusa, hangszeres játéka,
- Megfelelő-e a gyerekek aktivitása, biztosított-e az élményszerűség;
- Kellő számban gyakorolják-e a gyerekek a dalokat és az énekes játékokat;
- Milyen a daltanítás és a játéktanítás módszere;
- Milyen a hallás- és ritmusfejlesztés módszere;
- Megfelelőek-e az eszközök,
- Hogyan történik a hibajavítás,
- Megfelelő-e a hangmagasság és a tempó;

- Hogyan érvényesül a játék során a közösségi nevelés;

A külső világ tevékeny megismerése

- Hogyan valósul meg a tevékenységben a természeti-emberi és tárgyi környezet megismerése?
- Az ismeretek koncentrikusan szerveződnek-e? (szűkebb környezet: család, helyi hagyományok, szokások, szülőföld, haza- értékek megismerése, megértése, megszerettetése megvalósul-e)
- Épít-e az óvodapedagógus a gyerekek meglévő ismereteire,
- Megfelelő-e a motiváció;
- Kellő számú és mélységű-e a problémahelyzet-teremtés;
- Biztosítja-e az óvodapedagógus a cselekvő gondolkodás feltételeit;
- Van-e elég idő a megoldásra,
- Érvényesülnek-e a gyerekek egyéni ötletei, sajátos megoldásai;
- Biztosított-e az egyéni képességfejlesztés;
- A témának megfelelnek-e az eszközök;
- Hogyan értékeli az óvodapedagógus;
- Helyesen választja-e meg az óvodapedagógus az ismeretnyújtás helyszínét;
- Az anyag a már meglévő ismeretekre támaszkodik-e;
- Beépülnek-e a meglévő ismeretek közé a spontán ismeretek;
- Hogyan történik az ismeretek rendszerezése;
- Megfelelőek-e a módszerek;
- Mennyire gondolkodtatóak a kérdések;
- Megfelelőek-e az eszközök, használatuk az érzékszervek bevonásával történik-e;
- Milyen módon valósul meg a folyamatos motiváció;
- Meghallgatják-e a gyerekek egymást, hogyan reagálnak egymás véleményére;
- Hogyan valósul meg a gyerekek téves ismereteinek korrigálása;

A hallgatói önértékelés szempontjai

1. Hogyan sikerült alkalmazkodni az óvoda hétköznapijához;
2. Milyen mélységben ismerte meg az óvoda szokásait, a napirendet, a gyerekek nevét, jelüket, az óvodapedagógus tevékenységkultúráját;
3. Milyen kapcsolat alakult ki az óvodapedagógusokkal, a dajkákkal, a szülőkkel, a gyerekek nevelésében résztvevő más szakemberekkel;
4. Milyen nevelési helyzeteket, teendőket vett észre, ezeket sikerült-e önállóan és jól megoldania;
5. Az egyes korcsoportba tartozó gyerekek gondozási tevékenységébe milyen mértékben, mennyire differenciáltan tudott bekapcsolódni a részvételtől a teljes segítségnyújtásig;
6. A játéktevékenységekbe való bekapcsolódást, a játékfejlesztést megfelelően tudta-e alkalmazni, képes-e önállóan a nyugodt, biztonságos játéktér megteremtésére;
7. A gyermeki munkajellegű tevékenység feltételeit hogyan tudta megteremteni;
8. A saját maga által készített terveket fel tudta-e használni munkája során, változtatni kellett-e a gyakorlatban azokon, ha igen, miért; Tudta-e indokolni változtatásait;
9. Vannak-e gyerekek, akiket jól ismer? Tudná-e őket jellemezni;
10. Vannak-e gyerekek, akiket nem sikerült még megismernie;
11. A tanítási-tanulási folyamatra vonatkozó terve az életkornak és a csoport egyéni összetételének megfelelt-e;
12. Hogyan szervezte-e a tanulási tevékenységet? (hely, idő, módszer, eszközválasztás, spontán helyzetekhez való alkalmazkodás stb.);
13. Hogyan tudta alkalmazni a gyakorlatban a differenciált bánásmód elvét;
14. Érvényesült-e a cselekvő gondolkodás és a játékosság elve a tanítási-tanulási folyamatban;

A képességfejlesztés és ismeretátadás tervezési szempontjai

A tevékenység

helye, korcsoport:

ideje:

tárgya / pl. vers, mese/:

típusa / pl. új, ismétlő-gyakorló, rendszerező, vegyes, / :

anyaga / pl. Csillagszemű juhász /:

feladata:

módszervariációk / pl. bemutatás, gyakorlás, ellenőrzés., projekt.. / :

motiváció módjai:

eszközei:

Szervezés, elhelyezés

szervezésvariációk:

a tevékenység levezetése, változatok:

A zárófoglalkozás jegyzőkönyve

A zárófoglalkozás	ideje:	
	helye:	
	korcsoport:	
A hallgató neve:		
A tevékenység megnevezése:		
A hallgató gondozási tevékenysége:		
A hallgató játéktevékenység során végzett pedagógiai munkája:		
A hallgató szervezési készsége:		

A hallgató pedagógiai attitűdje:	
A hallgató tanítás- tanulási folyamatot előkészítő tervező munkája:	
A hallgató tanítási- tanulási folyamatot megvalósító pedagógiai munkája:	
A hallgató önértékelése:	
Érdemjegy:	

vizsgaelnök

szakvezető óvodapedagógus

Dátum: 200_ hó _____ nap _____

Az összefüggő külső szakmai gyakorlat

Kedves Óvodavezető!

Hallgatónk az Ön által vezetett óvodában tölti szakmai gyakorlatát. Kérem, hogy a szakmai irányítását az útmutató szerint végezzék, amely tartalmazza a hallgatók feladatait és a szakvezető teendőit, az értékelés szempontjait és módját.

Kérem, hogy az útmutatóban – **melyet a hallgató visz magával** – lévő közös tennivalóikat a gyakorlat megkezdése előtt a hallgatókkal beszéljék meg.

A hallgató gyakorlatára vonatkozó igazolást, a hallgató jellemzését, gyakorlati érdemjegyét a gyakorlati igazoló füzetben kell rögzíteni. A gyakorlati igazoló füzetet, valamint a hospitálási naplót a **Gyakorlati Képzési Irodába kell eljuttatni.**

A vállalt gyakorlatról szóló kitöltött nyilatkozatot a **Gyakorlati Képzési Irodába** szíveskedjék megküldeni, ugyanis ennek alapján köt intézményünk megállapodást az Ön óvodájával és utalja át a tiszteletdíjat.

Köszönöm az Ön és az Ön által megbízott szakvezető óvodapedagógus munkáját.

Vác, 2010. szeptember 1.

Tisztelettel:

dr. Zóka Katalin
óvodapedagógus szak szakfelelőse

Az összefüggő külső szakmai gyakorlat hallgatói feladatai

A hallgató a gyakorlati időszak **legalább egy munkanapján egy teljes óvodapedagógusi műszakot** teljesítsen (a többin a megfelelő összóraszám teljesítéséhez szükséges óraszámot). A 10 naptól legalább 5 délelőtti műszak legyen, a 20 naptól legalább 10-15. Az óvodában az óvoda szokásainak megfelelő ruházatban jelenjék meg. Egészségügyi könyvét mutassa be az óvodavezetőnek. **Az óvoda szokásrendjéhez, nyitva tartásához, munkaidő-beosztásához stb. alkalmazkodjék.**

A gyakorlatot lehetőleg ugyanazon óvodapedagógus szakvezetésével töltse le.

A hallgató az első két napon ismerkedjék a gyerekekkel, tanulja meg nevüket, jeleiket, vegyen részt minél aktívabban a gondozó- és nevelő munkában!

A továbbiakban ezeket a tevékenységeket szervezze, irányítsa csaknem önállóan, kis segítséggel!

Az I. éves hallgató vegyen részt a játéktevékenységekben, fejlessze a játékot, szervezze, irányítsa az étkezéseket, körültekintően lássa el a gondozási feladatokat, irányítsa a munkatevékenységeket, a mindennapos testnevelést (ha szükséges óvodapedagógusi segítséggel)!

A II. éves hallgató (az előbb felsoroltak mellett) vezesse a tanítási-tanulási tevékenységet segítséggel!

A III. éves hallgató (az előbb felsoroltak mellett) irányítsa önállóan a tanítási-tanulási tevékenységet!

A gyakorlatban eltöltött időről naponta készítsen feljegyzést a hospitálási naplóba, melyet naponta véleményeztessen és írasson alá a szakvezető óvodapedagógussal! A naplóvezetés szempontjai megegyeznek a hospitálási napló szempontjaival, amelyet ezen útmutatóban megtalál (14.o.). (napirend, hetirend, napi bejegyzések, egyéni feljegyzések a gyerekekről, sikerek, kudarcok stb.)

- Törekedjék a szülőkkal való minél mélyebb, tartalmasabb kapcsolat kiépítésére!
- Működjék együtt a dajkákkal is!
- Lehetőség szerint vegyen részt egy családlátogatáson és egy szülői értekezleten, melynek szempontjait szintén tartalmazza az útmutató.

- A szakvezető óvodapedagógus, illetve az óvoda vezetője a Gyakorlati Képzési Igazoló Füzetben aláírásukkal igazolják, hogy a hallgató az előírt feladatait teljesítette.

A hallgató feladatai a külső szakmai gyakorlat során:

- Az első két napon vegyen részt minden óvodapedagógusi tevékenységben. Figyelje és segítse a gondozómunkát, kapcsolódjék be a nevelői feladatokba, kövesse figyelemmel az óvodapedagógus tanítás-tanulást irányító feladatait. Ismerje meg a csoportszokásokat, a gyerekek nevét, jelüket, a napi-és hetirendet stb.!
- Próbálja meg átvenni az óvodapedagógus tevékenységeit: szervezés, tervezés, döntés, irányítás, értékelés terén.

- Vegyen részt és fejlessze a játékot, lássa el a gondozási feladatokat, szervezze a munkajellegű tevékenységek vállalását! Tervezze és irányítsa a tanítási-tanulási tevékenységeket!
- A gyakorlatban eltöltött idő szakmai tapasztalatairól naponta készítsen feljegyzést a hospitálási naplóba, mindezt a szakvezető óvodapedagógussal naponta véleményeztesse és írassa alá! A hospitálási napló vezetésének szempontjait a hallgatók az útmutató alapján tudják elkészíteni, a napló értékelése e szerint történjék! A külső gyakorlatokról vezetett hospitálási naplót **Bartha Enikő, a gyakorlati képzési koordinátor** is aláírja.
- Készítsenek játékszituáció-elemzést! Az elemzés szempontjai az útmutatóban találhatóak meg, az értékelésnél a szakvezető óvodapedagógus ezt veszi figyelembe.
- Törekedjék a szülőkkel, dajkákkal való kontaktusteremtésre, minél szorosabb együttműködésre!
- Lehetőség szerint vegyen részt egy családlátogatáson és egy szülői értekezleten! Ezek megfigyelési szempontjait az útmutató tartalmazza.
- A hallgatók gyakorlati jegyet kapnak, amely jegyet a szakvezető óvodapedagógus javasol. A gyakorlati jegybe beleszámít a hallgató csoportban végzett valamennyi tevékenysége, az azok előkészítésével kapcsolatos tennivalók ellátása, valamint valamennyi írásos munka.
- **A jellemzést és a javasolt érdemjegyet a gyakorlati igazoló füzetbe kell rögzíteni.** A gyakorlati jegyet a hospitálási napló és a javasolt jegy alapján **a gyakorlati képzési koordinátor (Bartha Enikő főiskolai adjunktus) adja meg és a leckekönyvbe is ő írja be.**

A hallgató feladatai a külső szakmai gyakorlat során fél évekre bontva:

2. félév:

- Az első két napon vegyen részt minden óvodai gondozási tevékenységben!
- A továbbiakban ezeket a tevékenységeket szervezze, irányítsa, csaknem önállóan, kis segítséggel!
- Vegyen részt és fejlessze a játéktevékenységeket, segítse az étkezést, a mindennapos testnevelést!
- Törekedjék a szülőkkel való kontaktusteremtésre!
- Működjenek együtt a dajkákkal!
- Lehetőség szerint, vegyen részt egy családlátogatáson és egy szülői értekezleten!
- A 10 napról készítsen naponta feljegyzést a hospitálási naplóba, melyet rendszeresen véleményeztessen írásban a szakvezető óvónővel. A naplóvezetés szempontjai megegyeznek a gyakorlóóvodában végzett naplóírás szempontjaival, amely a hallgató útmutatójában megtalálható.

A szakvezető óvodapedagógus a hospitálási naplóban és az igazoló lapon aláírásával és az óvoda pecsétjével igazolja, hogy a hallgató a gyakorlatát letöltötte és feladatait ellátta.

4. félév:

- Az első két napon vegyen részt minden óvodai gondozási tevékenységben!
- A továbbiakban ezeket a tevékenységeket szervezze, irányítsa, csaknem önállóan, kis segítséggel!
- Vegyen részt és fejlessze a játéktevékenységeket, segítse az étkezést, irányítsa a munkatevékenységeket, a mindennapos testnevelést!

- Vezesse a tanítási-tanulási tevékenységet a szakvezető óvodapedagógus segítségével!
- Törekedjék a szülőkkel való kontaktuseremtésre!
- Működjenek együtt a dajkákkal!
- Lehetőség szerint, vegyen részt egy családlátogatáson és egy szülői értekezleten!
- A 10 napról készítsen naponta feljegyzést a hospitálási naplóba, melyet rendszeresen véleményeztessen írásban a szakvezető óvodapedagógussal. A naplóvezetés szempontjai megegyeznek a gyakorlóóvodában végzett naplóírás szempontjaival, amely a hallgató útmutatójában megtalálható.

6. félév:

Az első két napon vegyen részt minden óvodai gondozási tevékenységben!

- A továbbiakban ezeket a tevékenységeket szervezze, irányítsa, csaknem önállóan, kis segítséggel!
- Vegyen részt és fejlessze a játéktevékenységeket, segítse az étkezést, irányítsa a munkatevékenységeket, a mindennapos testnevelést!
- Vezesse a tanítási-tanulási tevékenységet a szakvezető óvodapedagógus segítségével!
- Törekedjék a szülőkkel való kontaktuseremtésre!
- Működjenek együtt a dajkákkal!
- Lehetőség szerint, vegyen részt egy családlátogatáson és egy szülői értekezleten!

- A 20 napról készítsen naponta feljegyzést a hospitálási naplóba, melyet rendszeresen véleményeztessen írásban a szakvezető óvodapedagógussal. A naplóvezetés szempontjai megegyeznek a gyakorlóóvodában végzett naplóírás szempontjaival, amely a hallgató útmutatójában megtalálható.

Az összefüggő külső szakmai gyakorlatot vezető óvodapedagógus feladatai

- Ismerje meg az útmutatót, különös tekintettel a külső gyakorlatra és az írásbeli munka elkészítésére vonatkozó részekre!
- Készítse elő a hallgatót a külső szakmai gyakorlatra az útmutatóban megfogalmazott elvek és teendők szerint!
- Ismertesse meg a hallgatót az óvoda helyi programjával!
- Ismertesse meg a hallgatót az óvoda szervezeti működésével és a minőségbiztosítással!
- Ismertesse meg a hallgatót az óvoda helyi szokásaival és az írásbeli munkákkal!
- Naponta beszélje meg a hallgatóval a következő napra vonatkozó tennivalókat!
- Naponta értékelje a hallgató gyakorlati munkáját!
- Naponta értékelje a hallgató írásos munkáját!
- Készítsen a gyakorlat végén a hallgatóról jellemzést (Gyakorlati igazoló füzet)!
- Munkáját érdemjegyben is fejezze ki (Gyakorlati igazoló füzet)!

A hallgató jellemzésének szempontjai

- A hallgató pontos megjelenése;
- A hallgató milyen szinten ismerte meg az óvoda helyi szokásait, a napi- és hetirendet, a helyi nevelési programot, az írásbeli munkák módját?
- Milyen mértékben tudott bekapcsolódni a gondozási feladatokba?
- Mennyire tudta megismerni a csoport életének szokásait?
- Képes volt-e a gyerekek egyéniségének megismerésére, a differenciált bánásmódra?
- Képes volt-e a játék feltételeinek megteremtésére, fejlesztésére, bekapcsolódásra? Tudott-e kapcsolatot tartani a dajkákkal és a szülőkkel?
- Hogyan tervezte-e és irányította-e a tanítási-tanulási tevékenységeket?
- Hogyan tett eleget az egyéb írásbeli feladatainak?

Összefüggő külső szakmai gyakorlat látogatási jegyzőkönyve
II. félév, IV. félév, VI. félév

Az óvoda neve:

helye:

A látogatás időpontja:

Az óvodavezető neve:

Az óvodapedagógus neve:

Az óvodai korcsoport:

A hallgató neve:

évfolyam:

félév:

tagozat: